

علوم و فنون ادبی

۱- کدام یک از گزینه‌های زیر ویژگی‌های ادبی شعر خراسانی را نشان می‌دهد؟

۱) تفاوت تلفظ برخی از کلمات - غالب بودن روح شادی و نشاط - مضمون حماسه و مدح و اندرز

۲) سادگی زبان شعر - بهره‌گیری از قالب قصیده - استفاده از دو نشانه برای متمم

۳) بهره‌گیری از قالب قصیده - سادگی قافیه و ردیف - معشوق زمینی

۴) اعتدال در آرایه‌های ادبی - سادگی قافیه و ردیف - بهره‌گیری از تشبیه حسی

۲- از میان مجموعه آثار زیر چند مورد مربوط به نثر دوره سامانی است؟

«قاپویس نامه - کیمیای سعادت - کشف المحجوب - التفهیم - تاریخ بلعمی - سفرنامه ناصرخسرو - تاریخ بیهقی - شاهنامه ابو منصوری»

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۳- کدام موارد مربوط به نثر دوره سلجوقی است؟

الف) حذف افعال به قرینه

ب) کوتاهی جملات

ج) اطناب

۴) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی

ه) تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث

۱) الف - ب - ج

۲) ب - ج - د

۳) الف - ج - ه

۴) ج - د - ه

۴- کدام یک از گزینه‌های زیر درباره سبک خراسانی نادرست است؟

۱) به آثاری که به نظم و برای نخستین بار به زبان فارسی بعد از اسلام پدید آمد، سبک خراسانی می‌گویند.

۲) سبک خراسانی از نظر زمان به سه سبک فرعی سامانی، غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود.

۳) سبک سلجوقی به نوعی سبک بینابین است و چون در زمان اوج این سلسله بوده به این نام معروف شده است.

۴) در میان آثار سبک سلجوقی ویژگی‌های سبک عراقی نیز دیده می‌شود.

۵- طبقه‌بندی هر یک از سبک‌های زیر بر چه اساسی است؟

«سبک بیهقی - سبک هندی - سبک عرفانی - سبک عالمانه - سبک فکاهی»

۲) نام - موضوع و نوع - هدف - مخاطب - قلمرو دانشی

۴) زمان و دوره - قلمرو دانشی - موضوع و نوع - نام - مخاطب

دشـت هـمـچـون صـحـيفـهـای زـرـخـام
شـوـخـتـرـکـنـزـکـامـشـیرـبـجـوـی
نـبـودـدـنـدـانـلـاـبـلـچـرـاغـتـابـانـبـودـ
جـانـبـهـهـوـایـکـوـیـاوـخـدـمـتـتـنـنـمـیـکـنـدـ

۲) پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است

۴) خاک چهل صباح سرستی به دست صنع

چـشـمـبـرـهـمـنـزـدـیـسـرـوـسـهـیـبـالـاـشـدـ
تـبـخـالـشـدـاـزـلـعـلـمـیـآـشـامـتـوـگـلـکـرـدـ
خـورـشـیدـبـهـهـرـکـهـتـافـتـپـاـکـاـسـتـ
خـورـشـیدـپـیـشـآـتـشـرـوـیـتـوـکـرـدـهـخـوـیـ

۷- تعداد پایه‌های آوایی کدام مصروف متفاوت است؟

۱) چشم منی هنوز امیدم به لطف توست

۳) شام لفـشـچـوـمـیـرـودـدرـجـنـ

۸- وزن کدام بیت «مفهول مفاعیل مفاعیل فعولن» است؟

۱) شـاخـکـیـتـازـهـبـرـآـورـدـصـباـ

۲) دـاغـجـگـرـتـشـنـهـمـاـسـوـخـهـجـانـانـ

۳) گـرـعـاشـقـیـازـگـنـهـچـهـبـاـکـاـسـتـ؟

۴) اـیـازـحـیـاـیـلـعـلـلـبـتـگـشـتـهـآـبـ،ـمـیـ

۹- در کدام بیت‌ها حذف همze دیده می‌شود؟

صبح نزدیک است و در فکر شب تار خود است
کاین چرخ فروماییه ندارد ثمن ما
که صاف این سرخم جمله دردی آمیز است
که دوستی و ارادت هزار چندان است
 بشکستن آن درست می‌دانستم

(۴) الف - ج - ۵

(۳) د - ه - ب

الف) گریه شمع از برای ماتم پروانه نیست
ب) بی قیمتی ماز گرانماییگی ماست
ج) مجوى عیش خوش از دور بازگون سپهر
د) هزار سختی اگر بر من آید آسان است
ه) من عهد تو سخت سست می‌دانستم

(۱) الف - ج - ب

۱۰- کدام بیت از تکرار چهار بار رکن «ل-» ساخته شده است؟

کاین دو گوهر مگر از یک کانند
وصاله زرد قصبه بر وی دوخت
که پاکیزه تر از سرشک هوابی
صدای آب شو ساز ترقی کن تنزل را

(۱) تابه خلقی به گمان درمانند
(۲) سوزن و رشته و خوشید اندوخت
(۳) هوای توار زان گزیدم ز عالم
(۴) به پستی نیز معراجی است گر آزادهای بیدل

۱۱- وزن کدام بیت در زیر آن نادرست آمده است؟

گوشه چشمت بلای گوشنهشین است

(۱) گوشه گرفتم ز خلق و فایدهای نیست

(-)UU-/U-U/(-)

۱۲- گرچه دانی که نشوند بگوی هر چه دانی ز نیکخواهی و پند
(-)U-U-U/(-)

۱۳- در وعده‌گاه وصل تو جانم به لب رسید امید مهر دادی و کشتی به کین مرا
(---UU-U-U/(-)

۱۴- افسانه شیرین جهان هوش فریب است خواب است ره آورد شب تار و دگر هیچ
(---U/U-U---/U/(-)

۱۵- پایه‌های آوایی کدام بیت را نمی‌توان به صورت همسان و ناهمسان جدا کرد؟

دیدی که چگونه گور به رام گرفت
دیوانه وصلیم و جدایی ماراست
پرواز به آن جا که سرود است و سرور است
امید ز هر کس که بربیدیم بربیدیم

(۱) به رام که گور می‌گرفتی همه عمر
(۲) در دل، عطش عشق خدایی ماراست
(۳) پرواز به آن جا که نشاط است و امید است
(۴) ما چون ز دری پای کشیدیم کشیدیم

۱۶- در کدام بیت همه واژه‌های هر دو مصراع با هم سجع متوازی دارند؟

همی نالید و با گل راز می‌کرد
یار تویی غارتیوی خواجه نگهدار مرا
ما چو کوهیم و صدار ماز تو توست
چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان

(۱) سحرگه ببلی اواز می‌کرد
(۲) یار مرا غار مرا عشق جگرخوار مرا
(۳) ما چون ناییم و نوا در ماز توست
(۴) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیان

۱۷- همه تلمیحات ابیات زیر مربوط به زندگی یک پیامبر است به جز

آن نور روی موسی ع رانم آرزوست
گاه بی افسون عصا بر صورت مار آورد
وی مسنت به نیم جرعه منصور از تو
چون دست زنان مصیریان کرد دلم

(۱) جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او
(۲) گاه بی دستان ید بیضا برون آرد ز جیب
(۳) ای شعله طور پر نور از تو
(۴) یوسف رویی کزو فغان کرد دلم

۱۵- تلمیح در کدام گزینه «حماسی» است؟

- (۱) این مه که چون منیزه لب چاه می‌نشست
- (۲) پدرم روضه رضوان به دو گندم بفروخت
- (۳) گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند
- (۴) همچو فرهاد بود کوهکنی پیشه ما

۱۶- آرایه مقابله کدام بیت درست است؟

- (۱) مکن گریه بر گور مقتوول دوست
- (۲) چه زنم چونای هر دم ز نوای شوق او دم؟
- (۳) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت
- (۴) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی

۱۷- در همه ابیات آرایه «موازن» دیده می‌شود به جز.....

- (۱) شاکر نعمت به هر مقام که بودیم
- (۲) گر شیر شرذه نیستی ای فضل کم شکر
- (۳) عمرم بشد ز بس که کشیدم جفای تو
- (۴) ز گرز ت و خورشید گریان شود

۱۸- در کدام بیت بین کلمه‌های مشخص شده مراجعات نظری دیده نمی‌شود؟

زیر پی پیلش بین شهامت شده نعمان
آتش آن است که در خرمن پروانه زند
زین چرخ دل سیه، دم آبی ندید کس
روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع

- (۱) از اسب پیاده شو بر نطع زمین نه رخ
- (۲) آتش آن نیست که از شعله او خنده شمع
- (۳) حرفری است این که خضر به آب بقارسید
- (۴) اینکه گاهی می‌زنم بر آب و آتش خویش را

۱۹- در کدام بیت آرایه «تضمین» در بخش مشخص شده دیده می‌شود؟

یاد یار مهریان آید همی
در تجلی است یا اولی الابصار
متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را
کل یوم هوفی شان ای پسر

- (۱) بیوی جوی مولیان آید همی
- (۲) یار بی پرده از در و دیوار
- (۳) نه خدا توانم خواند نه بشر توانم گفت
- (۴) بهر این فرمود رحمان ای پسر

۲۰- در کدام بیت هر دو آرایه «تلمیح و تضمین» دیده می‌شود؟

- (۱) نگاه دار گرت چون عقیق آبی هست
- (۲) به شهر عشق منم شهریار و چون حافظ
- (۳) ایوب با چندین بلا کاندر بلاشد مبتلا
- (۴) نازم خیال خاتم لعلت که همچو جم

۲۱- در کدام بیت دو بار آرایه تلمیح دیده می‌شود؟

- (۱) شور شیرین تو را نازم که بعد از قرن‌ها
- (۲) ناقه سنگین می‌رود در هر قدم گویی ز شوق
- (۳) عشرتی دارم به یاد روی آن گل در قفس
- (۴) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ

هر که لاف عشق زد، نامی هم از فرهاد برد
روح مجنون چنگ در دامان محمل می‌زند
عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا
نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا

-۲۲- در ابیات زیر به ترتیب کدام آرایه‌های ادبی دیده می‌شود؟

این درازی در سخن چون می‌کشی
ور آن چه هست در این دل زند بردیا
روانش گمان نیایش نداشت
ای پادشاه خوبان داد از غم تنهایی

۲) تضمین - موازنہ - ترصیع - تلمیح

۴) تلمیح - موازنہ - ترصیع - تضمین

الف) چون جواب احمق آمد خامشی

ب) گر آن چه هست بر این تن نهند بر کهسار

ج) زبانش توان سنتایش نداشت

د) چون خواجه تن تنها با سوز تو دمسازم

۱) تضمین - ترصیع - موازنہ - تلمیح

۳) تلمیح - ترصیع - موازنہ - تضمین

-۲۳- در کدام یک از ابیات زیر مفهومی رایج در شعر دوره بیداری دیده می‌شود؟

من آزادی نمی‌خواهم که با یوسف به زندانم
تو آزادی و خلقی در غم رویت گرفتاران
دست خود ز جان شستم از برای آزادی
مکن بیگانگی با ماما چو دانستی که از مایی

۱) دمی با دوست در خلوت به از صد سال در عشت

۲) الا ای باد شبگیری بگوی آن ماه مجلس را

۳) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی

۴) گرفتم سر و آزادی نه از ماء مهین زادی

-۲۴- مفهوم کدام بیت با عبارت «فَإِنَّمَا تُولُوا فَتْمَ وَجْهَ اللَّهِ» قرابت مفهومی ندارد؟

در تجلی است یا اولی الاصار
که او نشسته چو آینه با تو رویاروست
به صحرابنگرم صحرا تو بیمن
به جرم حسن چو یوسف اسیر زندانی

۱) یار بیی پرده از در و دیوار

۲) برای دیدن رویش مگرد گرد جهان

۳) به دریا بنگرم دریا تو بیمن

۴) به حسن صوت چو بلبل مقید نظمم

-۲۵- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

۱) بیستون کندن فرhad نه کاری است شگفت

۲) چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی

۳) هر کاو نظری دارد، با یار کمان ابرو

۴) هزار بادیه سهل است با وجود تورفتان

شور شیرین به سر هر که فتد کوهکن است
اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار
باید که سپر باشد پیش همه پیکانها
و گر خلاف کنم سعدیا به سوی تو باشم